

КОРПОРАТИВНАТА МОБИЛНОСТ – ПЪТ КЪМ ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА БИЗНЕСА

Доктор Искрен Любомилов Таиров

Резюме: През последните години масовото навлизане на мобилни устройства коренно промени представите за дейността на служителите и измеренията на бизнеса. Бурното развитие на бизнеса, най-вече чрез мобилността на персонала, доведе до популяризирането на различни концепции като (Bring Your Own Device), CYOD (Choose Your Own Device) COPE (Corporate Owned, Personally Enabled) и др. По тази причина на преден план се появяват проблеми, свързани с осигуряването на възможност за постоянно участие на служителите в работните процеси и изграждане на канали за достъп до информацията без ограничение от време, място и тип на устройство.

Паралелно с това е необходимо да се разработи стратегия, осигуряваща баланс между удобството при използването на мобилни устройства и надеждността и безопасността при функционирането на корпоративната мрежа.

В настоящата статия се разглеждат същността и ползите за бизнеса, които осигурява концепцията BYOD, прави се съпоставка с концепцията CYOD, анализира се алтернативата COPE, същността ѝ и подходите за нейното реализиране.

Ключови думи: BYOD, CYOD, COPE, COBO, корпоративна мобилност.

JEL: C80; L63; M21.

Увод

Динамичният растеж на информационните технологии предоставя редица възможности за повишаване ефективността на бизнеса. Информационната мобилност е най-новата тенденция в областта на

ИТ, която значително подобрява продуктивността и ефективността и поставя компаниите в състояние на преход. От ключово значение е да бъдат разработени стратегии и разгърнати специфични схеми, целящи ефективни резултати в тази област, тъй като корпоративната мобилност е една от съществените технологии, предлагащи многообразни възможности за насърчаване на бизнеса. Наложително е ИТ мениджмънтът да се запознае с термини като BYOD, CYOD, MDM, за да се гарантира успешното внедряване и управление на мобилните устройства, целящо повишаване ефективността на бизнеса.

1. Концепцията BYOD и ползите, които носи тя за бизнеса

Концепцията BYOD (Bring Your Own Device, донеси своето устройство) се свързва с използването на потребителски устройства за изпълнение на бизнес процеси и задачи и последваща интеграция на персонални мобилни устройства на служителите в корпоративната инфраструктура¹. Като цяло тук могат да се включат смартфони, таблети, лаптопи и домашни компютри, които намират приложение при решаването на специфични задачи, достъп до приложения и бази данни.

Концепцията е обусловена от скоростното разпространяване на мобилните устройства през последните години и навлизането им във всички сфери на живота и едновременно с това се счита за една от водещите теми за ИТ мениджърите в днешно време². Това е така, защото съвременните проявления на насочването на ИТ към потребителите са своеобразна кулминация на фундаменталната трансформация на връзките между работодатели и служители, особено ИТ специалисти, която започна преди няколко десетилетия.

---

¹ BYOD security challenges: control and protect your most sensitive data, 2012,

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1353485812701113>, (12.05.2016 г.)

² **Khalyapin**, S. BYOD (Bring Your Own Device) – Принеси Свое Собственное Устройство, Nov 2, 2013,

<https://www.citrix.com/blogs/2013/11/02/byod-bring-your-own-device> (07.05.2016)

КОРПОРАТИВНАТА МОБИЛНОСТ – ПЪТ КЪМ ПОВИШАВАНЕ ...

Ползите за бизнеса от реализацията на инициативата могат да се класифицират в няколко пункта³:

- производителност – най-съществената полза за бизнеса е високата продуктивност на мениджърите и служителите както по отношение на решаваните задачи, така и от гледна точка на ефективността;
- сътрудничество и комуникации с колеги и по-добри финални резултати при работа в екип. Могат да се спестят средно 37 минути на служител седмично (за САЩ – 81), в 53% от случаите се увеличава производителността на труда, на базата на иновативни работни практики, извършени чрез личните устройства, а 36% от потребителите спестяват най-малко два часа седмично от използването на познати и лесни за употреба мобилни устройства за комуникации и колабориране, показва проучване на Cisco от 2013 г. в пет страни⁴;
- по-ниски разходи. Тук се включват: намалени разходи за мобилност, тъй като персоналът поема всички или част от разходите за поддръжка на мобилните устройства; спестяване на средства, които компанията би разходвала за закупуване на мобилни устройства; по-добро използване на корпоративните ИТ ресурси. В допълнение рязко се намаляват разходите за ИТ поддръжка и услуги поради това, че собствениците познават добре устройства си и много по-рядко могат да потърсят помощ от ИТ специалистите;
- удовлетворение от работата – дължи се на възможността, служителите сами да избират свои собствени устройства, които добре познават и прилагат в личния си живот. В допълнение, концепцията BYOD способства да се преодолее пропастта между корпоративните (консервативни, тромави и силно рест-

---

³ Върбанов, Р. Приложение на концепцията BYOD - предимства, рискове и подходи. // Бизнес управление, бр.2, 2014, ISSN: 0861-6604.

⁴ Cisco IBSG Horizons. The Financial Impact of BYOD. A Model of BYOD's Benefits to Global Companies. May 2013, http://www.cisco.com/web/about/ac79/docs/re/byod/BYOD-Economics_Presentation.pdf. (07.01.2014)

риктивни) и потребителските технологии и решения, които непрекъснато се развиват, по-удобни са, ориентирани са към комфорт на работата, лесна комуникация и богата функционалност, което превръща смартфоните и таблетите в предпочитани устройства за лични дейности и работа;

- гъвкавост – BYOD инициативата позволява на служителите да работят ефективно не само на работното място в рамките на работния ден, а също и в домашни условия или в движение;
- нови възможности за хармонично съчетаване на личните и работните занимания от служителите - едно от ключовите предимства на BYOD.

Можем да посочим още редица предимства от използването на мобилни устройства в бизнеса: създаване и поддържане на нови канали за взаимодействие с клиенти, служители и бизнес партньори; по-ефективно сътрудничество с колеги и по-добри крайни резултати при работа в екип; по-висока ефективност от използване на ИТ ресурсите; подобряване на социалния климат в компанията.

Заедно с ползите, които носи, е важно да споменем и проблемите⁵, свързани с прилагането на методологията. Те основно са свързани с обработката на чувствителни данни, големия набор от използвани устройства, уязвимости на самите устройства и др.

Интересът към BYOD непрекъснато нараства с много бързи темпове и това засяга мениджърите и ръководните органи, които не могат да останат безучастни към това явление. Практиката показва, че през последните години ИТ директорите признават значението на мобилността на работното място и я поддържат. Около 77% от ИТ мениджърите планират да позволят на персонала, да използва лични мобилни устройства за достъп до данни и приложения на компанията; 56% подкрепят силното търсене от страна на служителите на различни мобилни устройства; 41% от ръководните органи смятат, че разходите са критично предизвикателство на BYOD; 30% са на мнение, че лаптопите могат да бъдат заменени с планшети през следва-

---

⁵ The Business Risks and Benefits of Bring Your Own Device (BYOD), <http://www.bluechip.co.uk/blog/business-risks-and-benefits-bring-your-own-device-byod/>. (20.01.2014)

КОРПОРАТИВНАТА МОБИЛНОСТ – ПЪТ КЪМ ПОВИШАВАНЕ ...

щите години; почти всички шефове на ИТ отдели очакват да предоставят повече от 25 приложения за мобилност през следващите няколко години⁶.

Можем да обобщим, че направата на обобщена оценка и предлагането на универсални решения за използване на мобилните устройства в бизнеса е изключително трудна задача. Въпреки многото ползи за бизнеса, които носи, не съществуват готови стратегии и подходи за разработване на правилно решение за приемане на феномена BYOD от бизнеса. Необходима е оценка на ситуацията, като се изхожда от конкретната организация.

2. Алтернативни концепции за корпоративна мобилност

Всеки потребител има предпочитание за устройства и мнозина предпочитат устройството у дома. Компаниите, от друга страна, могат да съставят списък на одобрените устройства, които ще отговарят на нуждите на работника или служителя и компанията. По този начин се е формирала концепцията CYOD (Choose Your Own Device). CYOD предлага един културно ориентиран подход към мобилна среда на бизнеса – устройствата могат да бъдат предварително конфигурирани с всички необходими приложения за продуктивността на служителите и за защита на чувствителни данни, които биха могли да присъстват на или да са достъпни чрез мобилно устройство.

Компаниите, които избират подхода CYOD, поемат отговорността за селекцията и всички покупки на устройства⁷. Това от своя страна създава допълнителни проблеми, свързани най-вече с MDM - Mobile Device Management⁸. MDM софтуерът може да бъде предвари-

---

⁶ Mobility disruption: A CIO perspective. A report from McKinsey & Company, based on a survey of 250 CIOs on their mobility strategies.

MOBT_27_Mobility_disruption-A_CIO_perspective.pdf (16.05.2016)

⁷ MOBILITY: BYOD VS. CYOD, 2013, https://www.insight.com/content/dam/insight/en_US/pdfs/insight/solutions/cyod-datasheet.pdf

⁸ Управлението на мобилни устройства става всеобхватно, 2015 Networkworld България - брой 2, http://networkworld.bg/1042_upravlението_na_mobilni_ustrojstva_stava_vseobхватно (16.05.2016)

телно инсталиран, устройствата могат да бъдат конфигурирани предварително и по този начин процесът на поръчки да се очертае, обаче проблемите със собствеността на устройствата все още могат да бъдат сериозно предизвикателство. За да се постигне максимална ефективност, доставчиците на устройства могат да подпомогнат за справянето с тези проблеми чрез редица дейности, като поддръжка и оптимизация на всяка мобилна среда.

При съпоставянето на концепциите BYOD и CYOD⁹ можем да отбележим, че първата осигурява гъвкавостта на всяко устройство, собственост на потребителя, за да може да бъде ползвано навсякъде.

В допълнение потребителите сами закупуват и поддържат устройството, дори инсталират самите приложения. Предизвикателствата в тази концепция включват сигурността на данните, опит, последователност, разходи за поддръжка, политика и интеграция¹⁰.

От друга страна, CYOD се базира на предварително одобрено устройство¹¹, собственост на организацията, което може да се използва навсякъде. В повечето случаи компанията закупува, притежава и поддържа устройството и служителите имат право да избират от одобрен списък с потребителски онлайн портал. Предизвикателствата тук включват сигурност и скалируемост.

Можем да обобщим, че независимо от избора между BYOD и CYOD, успешната ИТ организация трябва да се справи с предизвикателството на мобилността с интегрирано решение. Подходите в това направление могат да бъдат под формата на бързо и ефективно взаимодействие, осигуряване на достъп, а когато е необходимо и бързо разгръщане, по-сериозни мерки за качество и контрол и повече хора в сътрудничество.

---

⁹ **Brodin, M.** BYOD VS. CYOD – WHAT IS THE DIFFERENCE?, 9th IADIS International Conference Information Systems 2016, University of Skövde, p.58, ISBN: 978-989-8533-50-0

¹⁰ **Gopalakrishnan, T.R., Nair, Arifusalam Shaikh.** Information Mobility and Business Transforms, International Research Journal of Electronics & Computer Engineering Vol 1(1) Apr – Jun 2015, p.20 ISSN: 2412-4370

¹¹ **Toshiba:** Потенциалът на стратегията CYOD пред BYOD в сектора на малките и средни предприятия, <http://www.maxtablets.com/2015/12/toshiba-cyod-vs-byod-malki-sredni-predpriyatiya.html> (14.05.2016)

КОРПОРАТИВНАТА МОБИЛНОСТ – ПЪТ КЪМ ПОВИШАВАНЕ ...

В последно време се говори за съществено различен подход за корпоративна мобилност, наречен COBO (Corporate Owned, Business Only)¹², който във висока степен се определя като консервативен. Това се дължи на същността на концепцията, според която организацията притежава мобилните устройства и строго диктува как те да се използват от служителите. При разработването на политика, базирана на този подход, доста често компаниите прибягват до въвеждане на клауза за пълна забрана на смартфон, таблет или друго устройство. Ограничаването на достъпа до огромното разнообразие от ресурси в интернет пространството, до социални мрежи и широколентов мобилен достъп от своя страна се оказва най-големият недостатък на COBO подхода – с внасянето на тези забрани служителите се ориентират към донасянето на свои лични устройства на работното място, с цел да се съчетае работата с личните комуникации от едно устройство.

Така между двете крайности – строгата политика на COBO и анархията на BYOD се появява рационална алтернатива, наречена COPE. COPE (Corporate Owned, Personally Enabled)¹³, който в базовия си модел е в сериозно противоречие с идеологията на BYOD и прилагането му се свързва със сериозни проблеми за ИТ отделите. Идеологията включва разработване на централизиран план, с изготвянето на който се осигурява избор на устройство от дефиниран списък с предварително конфигурирани, одобрени от организацията устройства, които са нейна собственост, предназначени са за изпълнение на бизнес процесите и позволяват лични комуникации. Според много специалисти COPE комбинира строгия контрол на COBO и свободата при употребата на устройствата при BYOD. От практическа гледна точка COPE позволява да бъде наложено значително ниво на мобилен мениджмънт в рамките на цялата организация, което се свързва с мно-

---

¹² BLACKBERRY COBO: ENTERPRISE MOBILITY OPTION FOR REGULATED AND HIGH-SECURITY ENVIRONMENTS BLACKBERRY COBO:ULTIMATE MOBILE SECURITY AND CONTROL, 2014, http://us.blackberry.com/content/dam/bbfoundation/pdf/case-study/na/en/COBO_Whitepaper_Letter.pdf

¹³ COPE vs. BYOD vs. CYOD – How Should an Enterprise Choose?, March 31, 2015, <http://www.itbriefcase.net/cope-vs-byod-vs-cyod> (14.05.2016 г.)

жество рискови профили на устройствата, както и рискови връзки. Резултатът е солиден контрол чрез малко на брой операционни системи, висока продуктивност сигурност и смекчаване на информационните рискове без претоварване на корпоративната мрежа.

Съществен момент е да отбележим разликата между COPE и CYOD, понеже имат сходна идеология. Отличителното за CYOD се състои в това, че в някои случаи служителят може да заплати първоначалните разходи за хардуера, докато компанията е собственик на сим-картата, договора за контрол и облекчения при цените и бъдещи по-ниски разходи¹⁴.

В обобщение можем да заключим, че COBO е най-консервативният подход с множество забрани и рестрикции, а BYOD е подходът с най-малко ограничения. COPE може да се разглежда като вариант за смекчаване на консерватизма на някои COBO политики и затягане на контрола в BYOD концепцията или като един либерален подход, съчетаващ силните страни на различните политики за корпоративна мобилност и целящ удовлетворение на служителите при минимални информационни рискове и повишаване ефективността на бизнеса.

2. Проблеми и предизвикателства при реализацията на концепцията COPE

Еволюцията на корпоративната мобилност довежда до конвергенция на условията на работа, което създава предпоставки за изграждане на приемствена среда за въвеждането на COPE-базирани политики¹⁵. Три са основните проблеми, на които трябва да се обърне внимание при формирането и прилагането на тези политики – опасенията за разрушителен ефект от BYOD в дългосрочен план, готов-

---

¹⁴ , COPE or CYOD? The alphabet soup of mobility strategies, 2014, <http://www.tgdaily.com/enterprise/127411-byod-cope-or-cyod-the-alphabet-soup-of-mobility-strategies#jXjHcQGmMJzZWPGC.99> (08.05.2016 г.)

¹⁵ BALANCE END USERSATISFACTION AND BUSINESS PRODUCTIVITY, 2014, <http://us.blackberry.com/content/dam/blackBerry/pdf/business/english/Case-for-COPE-Whitepaper.pdf> (13.05.2016 г.)

ността на дадено устройство да бъде управлявано и контролирано от компанията и способността на COPE да осигурява възможност на ИТ отделите да налагат гъвкави и детайлизирани политики за мобилност, които отговарят на нуждите от производителност и потребителска използваемост, без да допускат уязвимости за компанията, изтичане на информация, вътрешни атаки и др.

Нека разгледаме по-подробно споменатите проблеми:

- Дългосрочни BYOD съображения¹⁶. BYOD е крайно либерален модел за корпоративна мобилност, тъй като насърчава използването на лични устройства и приложения за извършване на дейности, свързани с работните процеси. По този начин служителите са по-продуктивни, дори и в работни дни с удължено работно време. С развитието и продължителността на приложение на BYOD в компанията информацията става все по-уязвима, появяват се сериозни предизвикателства за контрол и управление, проблеми със сигурността, правни рискове и др. По този начин BYOD може да не се окаже атрактивно бюджетно решение и това насочва усилията на различни компании в търсене на ефективни алтернативи.

- Изолиране на работата и личния живот. Множество компании използват метода на контейнерите, които дават възможност за изолиране на корпоративната от личната информация в устройството. С прилагането на този подход сериозно може да се опрости контролът на устройствата през различни операционни системи, както и да се въведе единен модел от множеството устройства и операционни системи.

- Централизиран надзор. Въвеждане на стандартни правила за контрол и управление в цялата организация, което намалява общите разходи, свързани със сложността на мобилния мениджмънт.

- Гъвкавост и адаптивност. Прилагане на различни подходи, свързани с вариации на устройства, комбинации със строги правила за действия като достъп до мрежата, до чувствителни данни, намаляване броя на одобрените устройства и др.

---

¹⁶ 10 BYOD concerns that go beyond security issues, 2012, <http://www.techrepublic.com/blog/10-things/10-byod-concerns-that-go-beyond-security-issues/> (15.05.2016)

- Ограничаване на хаоса от многообразни устройства – броят на устройствата може да се намали до управляем брой, чрез което да се осигури на потребителите ограничен, но рационален избор на устройство. По този начин ИТ отделите могат да постигнат търсената удовлетвореност на служителите при значително намаляване сложността на контрол на устройствата и приложенията.

- Избягване на конфликти и съдебни спорове – даването на гаранции за защита на информацията в личните устройства и неприкосновеност на личния живот в случай на кражба или унищожение може да намали вероятността от правни действия на служителите срещу организацията.

- Затягане контрола на съдържанието – създаване на процедури, които да позволяват, отблизо да се следи корпоративното съдържание в съответствие с нормативните изисквания.

В заключение можем да обобщим, че концепцията COPE е атрактивен модел на корпоративна мобилност, носещ множество бизнес ползи и потребителско удовлетворение. За ефективното прилагане на принципите на този подход е необходимо да се разработят процедури и решения, касаещи контрол, свобода на служителите, разумни ограничения и правна неутралност.

* * *

Корпоративната мобилност и мениджмънтът на мобилните устройства са се развили до такава степен, че дори строго регулираните индустрии са се насочили към разрешение служителите им да използват одобрени от компанията устройства за комуникации и бизнес дейности, както и развлечения като достъп до социални медии и мрежи, игри и други. Ползите при използването и управлението на мобилни устройства и приложения, заедно с бързите темпове на мобилизиране на служителите и очакваното въздействие върху способността на организацията да подsigурява корпоративни данни, разположени върху една все по-разнообразна колекция от мобилни устройства, собственост на служителите, насочват мениджмънта към

засилен интерес за допълнения или алтернативи на концепцията BYOD. Скоростта, която концепцията COPE набира, се дължи на способността ѝ да съчетае свободата на BYOD и консерватизма на COBO модела на корпоративна мобилност. Основното предимство на COPE е, че дава решение на проблема, как да бъдат внедрени ефективни мерки за сигурност на корпоративната информация без ограничаване на потребителите или ефективността. COPE с възможността за конфигуриране на устройствата от страна на компанията предлага път към безпрецедентно контролиране и стриктно спазване на определени правила в интерес на развитието на корпоративната мобилност.

Цитирана и използвана литература

1. Върбанов, Р. Приложение на концепцията BYOD – предимства, рискове и подходи. // Бизнес управление, бр.2, 2014, ISSN: 0861-6604.
2. Управлението на мобилни устройства става всеобхватно. // Networkworld България, брой 2, 2015.
3. Brodin, M. BYOD VS. CYOD – WHAT IS THE DIFFERENCE?, 9th IADIS International Conference Information Systems 2016, University of Skövde, p.58, ISBN: 978-989-8533-50-0.
4. Gopalakrishnan, T. R., Nair, Arifusalam Shaikh. Information Mobility and Business Transforms, International Research Journal of Electronics & Computer Engineering Vol 1(1) Apr – Jun 2015, p.20 ISSN: 2412-4370.
5. 10 BYOD concerns that go beyond security issues, 2012, <http://www.techrepublic.com/blog/10-things/10-byod-concerns-that-go-beyond-security-issues>.
6. BALANCE END USERSATISFACTION AND BUSINESS PRODUCTIVITY, <http://us.blackberry.com/content/dam/blackBerry/pdf/business/english/Case-for-COPE-Whitepaper.pdf>.
7. BLACKBERRY COBO: ENTERPRISE MOBILITY OPTION FOR REGULATED AND HIGH-SECURITY ENVIRONMENTS BLACKBERRY COBO:ULTIMATE MOBILE SECURITY AND CONTROL, 2014, http://us.blackberry.com/content/dam/bbfoundation/pdf/case-study/na/en/COBO_Whitepaper_Letter.pdf.

8. BYOD, COPE or CYOD? The alphabet soup of mobility strategies, 2014, <http://www.tgdaily.com/enterprise/127411-byod-cope-or-cyod-the-alphabet-soup-of-mobilitystrategies#jXjHcQGmMjzZWPGC.99>.

9. BYOD security challenges: control and protect your most sensitive data, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1353485812701113>.

10. Cisco IBSG Horizons. The Financial Impact of BYOD. A Model of BYOD's Benefits to Global Companies. May 2013, http://www.cisco.com/web/about/ac79/docs/re/byod/BYOD-Economics_Presentation.pdf.

11. COPE vs. BYOD vs. CYOD – How Should an Enterprise Choose?, March 31, 2015, <http://www.itbriefcase.net/cope-vs-byod-vs-cyod>.

12. Khalyapin, S. BYOD (Bring Your Own Device) – Принеси Свое Собственное Устройство, <https://www.citrix.com/blogs/2013/11/02/byod-bring-your-own-device>.

13. MOBILITY: BYOD VS. CYOD, 2013, https://www.insight.com/content/dam/insight/en_US/pdfs/insight/solutions/cyod-datasheet.pdf.

14. Mobility disruption: A CIO perspective. A report from McKinsey & Company, based on a survey of 250 CIOs on their mobility strategies. MOBT_27_Mobility_disruption-A_CIO_perspective.pdf.

15. The Business Risks and Benefits of Bring Your Own Device (BYOD), <http://www.bluechip.co.uk/blog/business-risks-and-benefits-bring-your-own-device-byod>.

16. Toshiba: Потенциалът на стратегията CYOD пред BYOD в сектора на малките и средни предприятия, <http://www.maxtablets.com/2015/12/toshiba-cyod-vs-byod-malki-sredni-predpriyatiya.htm>.

Стопанска академия
„Д. А. Ценов“ – Свищов

Година XXVI, кн. 3, 2016

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБРЪЩЕНИЕ

Проф. д-р Красимир Шишманов 5

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ технологии

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ОБЕЗПЕЧАВАНЕТО НА ИНФОРМАЦИОННАТА СИГУРНОСТ В ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ

Проф. д-р Божидар Божинов 7

ЕЛЕКТРОННОТО ОБУЧЕНИЕ В БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИТЕ – НОВИ КОНЦЕПЦИИ, ТЕХНОЛОГИИ И МОДЕЛИ

Доц. д-р Петя Емилова 24

СОФТУЕРНИ РЕШЕНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, СЪФИНАНСИРАНИ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Доц. д-р Росен Иванов Кирилов 50

АНАЛИЗ НА РЕШЕНИЯТА НА СВЕТОВНИТЕ ДОСТАВЧИЦИ НА IaaS ОБЛАЧНИ УСЛУГИ

Доц. д-р Наталия Маринова
Докторант Бойчо Бойчев 69

КОРПОРАТИВНАТА МОБИЛНОСТ – ПЪТ КЪМ ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА БИЗНЕСА

Доктор Искрен Любомулов Таиров 87

Редколегия на сп. „Бизнес управление“

Красимир Шишманов – главен редактор, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Никола Янков – зам. главен редактор, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Иван Марчевски, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Ирена Емилова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Любчо Варамезов, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Румен Ерусалимов, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Силвия Костова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Международна редколегия на сп. „Бизнес управление“

Александру Неделеа – Университет „Стефан Велики“, Сучава, Румъния

Дмитрий Владимирович Чистов, – ФГОБУ ВПО Финансов университет при правителството на руската федерация, Москва, Русия

Йоана Панагорец – Университет Валахия, Търговище, Румъния

Йото Йотов – Драксел университет, Филадельфия, САЩ

Махмуд Ел Батран – Университет Кайро, Кайро, Египет

Наталья Борисовна Голованова – Московски технологически университет, Москва Русия

Татяна Викторовна Орехова – Донецки национален университет, Виница, Украйна

Тадиа Джукич — Университет в Ниш, Ниш, Сърбия

Ян Тадеуш Дуда – AGH Университет за наука и технологии, Краков, Полша

Дадено за печат на 15.09.2016 г., излязло от печат на 21.09.2016 г.,
формат 70x100/16, тираж 150

© Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов,
ул. „Ем. Чакъров“ 2, тел.: +359 631 66298

© Академично издателство „Ценов“, Свищов, ул. „Градево“ 24

ISSN 0861 - 6604

БИЗНЕС управление

БИЗНЕС управление 3/2016

ИЗДАНИЕ НА
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
„Д. А. ЦЕНОВ“ - СВИЦОВ

3/2016

КЪМ ЧИТАТЕЛИТЕ И АВТОРИТЕ НА СПИСАНИЕ „БИЗНЕС УПРАВЛЕНИЕ“

Списание „БИЗНЕС управление“ публикува изследователски статии, методологически и методически разработки и прегледи, рецензии, опит.

1. Обем:

Статии: минимум - 12 страници; максимум - 25 страници;

Прегледи, рецензии, опит: минимум - 5 страници; максимум - 10 страници.

2. Депозиране на материалите:

- на хартиен носител и в електронен вид (по E-mail и/или на CD);

3. Технически характеристики:

- изпълнение Word 2003 (минимум);

- размер на страницата - A4, 29-31 реда и 60-65 знака на ред;

- разстояние между редовете 1,5 lines (At least 22 pt);

- шрифт - Times New Roman 14 pt;

- полета - Top - 2.54 cm.; Bottom - 2.54 cm; Left - 3.17 cm; Right - 3.17 cm;

- номерация на страницата - долу вдясно;

- текст под линия - размер 10 pt;

- графики и фигури - Word 2003 или Power Point.

4. Оформление:

- наименование на статията, име на автора, научна степен, научно звание - шрифт

Times New Roman, 14 pt, с големи букви Bold - центрирано;

- наименование и адрес на местоработата; телефони за контакти и E-mail;

- резюме на български език в обем до 15 реда; ключови думи - от 3 до 5;

- **JEL** класификация на публикациите с икономически характер
(<http://ideas.repec.org/j/index.html>);

- основен текст (изложение);

- таблиците, графиките и фигурите се вграждат софтуерно в текста (да позволяват езикова корекция и превод на английски). Цифрите и текстът вътре в тях се изписват с шрифт Times New Roman 12 pt;

- формулите се създават с Equation Editor;

5. Правила за цитиране под линия:

При цитиране да се спазват изискванията на **БДС 17377-96 Библиографско цитиране**, поместени тук: <http://www.uni-svishtov.bg/?page=page&id=71>

Всеки автор носи отговорност за отстояваните идеи, съдържанието и техническото оформление на своя текст.

6. Контакти:

Главен редактор: тел.: (+359) 631-66-397

Зам.-главен редактор: тел.: (+359) 631-66-425

Стилов редактор и ПР: тел.: (+359) 631-66-335

E-mail: jtananeeva@uni-svishtov.bg

Адрес: Стопанска академия „Д. А. Ценов“, ул. „Е. Чакъров“ № 2, Свищов, България